

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁSOK.

Gróf Esterházy Ferenc, nagybirtokos, a tatai hitbizomány ura, a magyar zenei élet nagyrabecsült kitünősége, egyesületünk alapító tagja, 44 éves korában, március hó 12-én Stockholmban elhunyt.

*

Id. gróf Batthyány Zsigmond nagybirtokos, egyesületünk rendes tagja, március hó 18-án Nován elhunyt.

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HÍREK.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Barkóczy István* m. kir. főerdőtanácsost Gödöllőről áthelyezte Budapestre és szolgálattételre a m. kir. földművelésügyi minisztérium II. főosztályába osztotta be.

*

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete *Biró Zoltán* ny. miniszteri tanácsos, felsőházi tagot, egyesületünk ügyvezetőjét, a magyar erdőtisztikai érdekeinek szolgálatában kifejtett önzetlen és eredményes munkájáért *tiszteleti tagjává* választotta.

EGYESÜLETÜNK — A VILÁG LEGRÉGIBB ERDŐGAZDASÁGI ÉRDEKKÉPVISELETE.

Azt hiszem, ezt is kevesen tudják!

Maga a tény azonban eggyel több ok arra, hogy kicsit büszkék is legyünk patinás egyesületünkre és ezért kívánatosnak tartjuk, hogy tagtársaink és olvasóink is tudomást szerezzenek róla.

Hosszabb idő óta gyűjtjük az adatokat Európa minden országából az erdészeti egyesületek alapítási éveiről és miután nemrégiben a skandináv államokra vonatkozó értesítést is megkaptuk, az eredményeket az alábbiakban foglalhatjuk össze.

Mint erdészeti egyesület, a mienknél is idősebb az 1843-ban megalakult *Sweizerischer Forstverein*. Ez azonban csak *kari* érdekeket szolgál, mint a svájci *erdőtisztek* társadalmi egyesülése, amelynek ninesenek erdőbirtokos tagjai.

Néhány, nálunk idősebb egyesület *volt* még a Német-birodalomban és Ausztriában is. A velünk szorosabb baráti kapcsolatban álló „*Oesterreichischer Reichsforstverein*“ pl. igen tekintélyes — 86 éves — multra tekinthetett vissza, amikor 1938 július 31-én, Leoben-ben tartott utolsó közgyűlésén kimondotta a feloszlását, illetőleg az 1900-ban alapított „*Deutscher Forstverein*“-be való beolvadását. Erre t. i. a Harmadik Birodalomban érvényes törvényerejű rendelkezés kötelezte, amely minden szakma részére csak egyetlen érdekképviselőt engedélyez.

Igy lett a *Deutscher Forstverein* a német erdőgazdaság központi irányító szerve, amelynek a többi német, osztrák és szudéta-földi egyesületek — régi kereteik és működési körük megtartásával, de korábbi nevük és szervezetük megszüntetése mellett — ma *már csak vidéki osztályai*.

Tiszteletreméltó multja van a horvát erdészeti egyesületnek, amely 1876-ban alakult és ma „*Jugoslovensko Šumarsko Udruženje*“ néven Jugoszlávia erdész kultúráját képviseli.

A legrégebb lengyel egyesület a „*Polskie Towarzystwo Leśne* (Lwów) 45 éves, tehát jóval fiatalabb, mint zágrábi rokona.*

A romániai „*Societatea Progresul Silvic*“ 1886-ban létesült, az angol „*Royal English Forestry Society*“ 1906-ban (az amerikai „*Society of American Foresters*“ már 1902-ben), az olasz és francia egyesületek csak 25–30 év előtt, sőt a skandináv erdészeti egyesületek legöregebbje is csak 56 esztendő!

Mint *egyetemes erdőgazdasági érdekképviselő*, amelynek erdőbirtokos és erdőtiszt tagjai vannak, az 1866-ban alapított, ma 73 éves Országos Erdészeti Egyesület tehát korban az *első helyen áll*.

Úgy érezzük, hogy ez is sok mindenre kötelez!

A BÜKKFÁBÓL KÉSZÜLT FONAL-ANYAG.

A német találmányt „*Vistra*“ név alatt ismeri a gyáripar. Az eredetére utaló „*Zellwolle*“ kifejezést nehéz lefordítani magyarra, mert a fatest cellulóze-anyagából nyert mesterséges fonal se nem gyapot, se nem gyapjú, hanem a kettő között áll, ill. egyformán használható mind a kettőnek a pótlására, Magyarul helye-

* *Bedő* Albert mind a kettőnek tiszteleti tagja volt.

sen tehát cellulóze-fonalanyagnak, vagy rövidebben mügyapjúnak lehetne nevezni, mert főleg gyapjú helyettesítésére használják.

A nagyközönség általában úgy tudja, hogy a találmány egészen új keletű, pedig a „Vistra“-t már 1922-ben kezdték nagyban, ipari célokra gyártani.

Ekkor sikerült ugyanis a *Köln-Rottweil A. G.*-nek — amely a *versaillesi* békeparancs értelmében köteles volt a robbanó anyagok gyártását beszüntetni és ezért textiláruk előállítására rendezkedett be — hosszas kísérletezés után a gyapot tulajdonságait megközelítő fonalanyagot fából előállítania.

A gyapot-szálból t. i. 9000 folyóméter súlya alig 1.3—1.4 gr-ot nyom, a fából készített régebbi rostanyag pedig csak jelentékenyen nagyobb vastagság és súly mellett érte el a gyapotszál tartósságát, ami azonban a további feldolgozás (szövés) szempontjából súlyos akadály volt.

1926-ban az üzem a híres *I. G. Farbenindustrie* kezébe került, amely költséget és munkát nem kímélve folytatta a kísérleteket. Fáradozását teljes siker koronázta, mert 1934-ig annyira tökéletesítette a gyártási eljárást, hogy a Vistra-fonal különböző fajtáit, mint a textil-ipar új nyersanyagát, nagy mennyiségben hozhatta a piacra.

Kezdetben kizárólag lúcfenyőt használtak fel, még pedig nagyobbreszt Lengyelországtól és skandináv államoktól vásárolt fát, mert a német lúcfenyvesek cellulóze-gyártásra szánt hozadékának elsősorban az ország papír- és lőporszükségletét kell fedeznie.

Csakhogy a Harmadik Birodalom négyéves gazdasági terve nem engedheti meg ennek a jelentős behozatali tételnek a fenntartását, mert az évente mintegy 200 millió márkával terheli meg a külkereskedelmi mérleget.

A *Farbenindustrie* vegyészei megpróbálták tehát bükkfából előállítani a fonalanyagot. A birodalom t. i. évente 7 millió ürm. bükktüzifát termel, amelynek legnagyobb részét a közgazdaság károsodása nélkül el lehet vonni a fogyasztástól, a szénbányák termelésének némi fokozása mellett.

Gyakorlati szempontból két körülményt kellett alaposan megvizsgálni:

1. vajjon elegendő lesz-e a bükkből nyert rostanyag hosszúsága és

2. fedezni tudja-e a termelés Németország egész szükségletét.

A rost-hosszúság kérdését megoldotta a német leleményesség azzal, hogy a bükkfából nyert nyers cellulóze-anyagot előbb feloldja és azután alakítja át fonallá, tehát tetszőleges hosszúságot adhat neki.

Az ellátás szempontjából pedig megnyugtató eredményre vezettek azok a számítások, amelyek alapján kiderült, hogy 7 millió

ürméter bükkfából 1.2 millió tonna cellulóze-nyersanyagot és ebből 950.000 tonna fonalat lehet előállítani. Miután azonban Németország összes évi szükséglete gyapotból 470.000 tonna és gyapjúból 105.000 tonna, az 575.000 tonnányi természetes fonal-anyagnak csaknem kétszerese lenne előállítható a német bükkösök évi tűzifa-terméséből.

A négyéves terv azonban egyelőre csak 230.000 tonna „Vistra“ fonal felhasználását irányozza elő, még pedig úgy, hogy a gyapotot és gyapjút az áru célja szerinti mennyiségben kell keverni a „Vistra“-val.

A nyers cellulóze előállítása a wolferi gyárban történik, az ú. n. szulfít-eljárással, ami annyit jelent, hogy a faanyag vegyi feltáráshoz calciumbisulfidot használnak. Kisebb mennyiségben salétromsavat is alkalmaznak, amelynek eredményeként különleges célokat szolgáló, kiváló anyagot nyernek.

A bükk-tűzifahasábok a rakodóról előbb az aprítóba kerülnek, ahol megfelelő szerkezetű gépek a fát vékony szilánkokra hasítják széjjel; ezeket azután emelőmű szállítja a magasan elhelyezett tárolókba, ahonnan fokozatosan hullanak a 250 m³ űrtartalmú főzőkazánokba.

A kazánokban nagy nyomás alatt és magas hőmérsékleten főzik a nyers fát a calciumbisulfittal. Ez az eljárás kioldja a fából a lignint és a cellulóze, mint nyúlós barna anyag különül el.

A nyers cellulózét előbb alaposan megtisztítják a beléje került homoktól, fel nem oldott részekről stb. és azután klórmészszel ismételten fehérítik, egészen addig, amíg teljes tömegében hófehérré nem válik. Ekkor kerül a szárítógépekbe, ahol széles keretekre öntik és megszáradás után 60×80 cm-es lapokra vágják.

Az eljárás második szakasza a tulajdonképeni fonalkészítés, amelyet „Viskose“-eljárásnak neveznek. Ez két részletre tagozódik: 1. a fonal-oldat előállítására és 2. a fonalak kiformalására.

A fentemlített nyers cellulóze-lapokat 14%-os nátronlúggal telítik nyomás alatt, aminek következtében azok nátroncellulózévé alakulnak át. Az így vegyileg előkészített lapokat az ú. n. rostosítóba rakják, ahol morzsalékos, csaknem teljesen száraz anyaggá aprózódnak szét, amelynek az ú. n. érlelő dobokban (*Reifetrommel*) való forgatás közben — elegendő levegő és meleg behatására — még a feloldást megelőző érlelésen is át kell esnie.

A nyers cellulóze oldása szénkénnel történik, amelynek folyamán a hófehér nátroncellulóze narancs-sárga színeződést nyer és *cellulózexanthogenát*-tá válik. Ennek az a tulajdonsága, hogy nátronlúgban könnyen oldódik. A xanthogenát-ot tehát megfelelő eljárással előbb megtisztítják a szénkénnel-maradványoktól és utána feloldják, miközben nyúlós, barna, a cukorrépalére emlé-

keztető folyadék keletkezik, amely nagy belső súrlódása (viszkózitása) miatt kapta a „*Viskose*“ nevet.

Ez az anyag ismét különleges kazánokba kerül, ahol előbb állni hagyják, majd megfelelő berendezéssel kisajtolják belőle a levegőbuborékokat és ezzel az eljárás első része befejeződik.

A fonal kiformálása úgy történik, hogy a légbuborékmentes xanthogenátot a fonógépekbe töltik, amelyek tulajdonképpen porlasztófejjel ellátott hengerek. Ezekből préselik ki nagy nyomással az alig néhány század-milliméternyi átmérőjű lyukakkal ellátott porlasztófejekken keresztül a fonalanyagot, amelyet kénsavas fürdőben fognak fel. A kénsav hatására a xanthogenát azonnal megszilárdul és a kipréselésnél nyert alakot veszi fel. Az így nyert vékony rostokat kötegekbe szedve, ismételt mosással megtisztítják a kénsavmaradékoktól és a különböző rendeltetési célokra megfelelő utókezelés után a nyalábokat meghatározott hosszúságú darabokra vágják, végül szappanoldattal lazítják, megszárítják és 1.5–2 q nehéz bálákba csomagolják.

Wolfenben újabban szövőgyár is létesült, amely a kész „*Vistra*“-t azonnal fonallá dolgozza fel. A gyár napi szükséglete 16 vasúti kocsirakomány bükk-tüzifa, amely átlag 80 tonna „*Vistra*“-t szolgáltat.

A textilanyagok műszaki használhatósága szempontjából három rost-tulajdonság veendő figyelembe: 1. az egyes rostok hosszúsága, 2. vastagsága, 3. szakítási szilárdsága.

A gyapotrostok hossza 30–40 mm, a gyapjúé 60–80 mm. Ez a hosszúság a „*Vistra*“ gyártásánál minden nehézség nélkül elérhető, sőt a nyaláboknak egyforma hosszúságra való eldarabolása következtében egyenletesebbé válik az anyag. A rostvastagság (az ú. n. „*titer*“) a porlasztófej nyílásainak átmérőjével szintén tetszés szerint szabályozható. Ami pedig a tartósságot illeti, az újabb eljárás szerint előállított anyag szakítási szilárdsága eléri, sőt száraz állapotban felül is mulja az amerikai gyapotét.

Beható vizsgálat azt is tisztázta, hogy a természetes gyapjú kitűnő hőszigetelő tulajdonsága nem a gyapjúsálak tömörségének, hanem az általuk bezárt levegőrétegnek köszönhető. Ezért a gyapjúpótló „*Vistra X. T.*“-anyag az előállításnál olyan kezelésben részesül, hogy szálai éppen úgy göndörödnek, mint a gyapjúé és mikroszkóp alatt is a gyapjúhoz hasonló lemezesen érdes felületet mutatnak.

Ma már megoldott feladat a *Vistra*-fonal festése is, amellyel a gyár sokáig nem tudott megbírkózni, mert a festetéshez az anyagnak nitrogént is tartalmaznia kell.

A „*Vistra*“-ból készült esőkabátok majdnem olyan vízhatlanok, mint a legjobb tiroli lóden, a „*P. C.*“ jelű anyag pedig sa-

vakkal, lúgokkal, baktériumokkal és a tengervíz behatásaival szemben annyira ellenálló, hogy különleges célokra (pl. halász-hálóknak) jobban megfelel, mint a természetes növényrostok.

ÉRDEKES HÍR A NÉMET ERDÉSZETI FELSŐOKTATÁS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉRŐL.

Lapunk mult évi első füzetében részletesen beszámoltam a németországi erdőtisztiképzés reformjáról, amely a három egyetemi (München, Freiburg és Giessen) és egy műegyetemi (Dresden-Tharandt) keretben lévő erdészeti felsőoktatásügyi intézmény, valamint a két önálló erdészeti főiskola (Eberswalde és Hann.-Münden) részére azonos tanulmányrendet ír elő.

Azóta megtörtént Ausztriának a Birodalomhoz való csatlóása és ez az erdészeti oktatás szempontjából is érdekes feladat elé állította az erdőtisztiképzés legfőbb hatóságát: a Reichsforstamt-ot.

Ausztriában t. i. a bécsi *Hochschule für Bodenkultur* éppen olyan műszaki jellegű intézmény, mint volt a mi főiskolánk, míg a német erdészeti felsőoktatás nem tart igényt a mérnöki jellegre és csak erdőgazdákat nevel.

A bécsi főiskola ügyében a mai napig sem történt végleges döntés, annak ellenére, hogy a birodalmi mintára való átszervezést (a nálunk is sokszor emlegetett „gleichschaltolást“) a gazdasági élet minden ágában habozás és zökkenő nélkül megvalósította a kormány Ausztriában is.

Az osztrák hegyvidéki erdőgazdálkodás nem nélkülözheti az erős műszaki felkészültséget és biztosra vehetjük, hogy a bécsi főiskola továbbra is erdőmérnöki kiképzést ad hallgatóinak, mert igazi államférfiúi bölcsesség *sohasem fog a tetszetős egyöntetűség kedvéért különleges célokat szolgáló értékeket sutba dobni!*

Érdekes újítást jelentett be azonban Göring birodalmi erdőmester helyettese, *Alpers* államtitkár nemrégiben, egyik müncheni erdészgyűlésen.

A csekély létszámú mündeni főiskolát a kormány megszüntette, éppen úgy a giesseni egyetem keretében működő erdészeti intézetet is és helyettük a göttingeni tudományegyetemen szervez *külön kart* az erdőgazdaság részére.

Tudnunk kell ugyanis, hogy sem Münchenben, sem Freiburgban nincs önálló kara az erdészetnek; mind a két helyen a mezőgazdasági karnak külön és nagy önállósággal bíró intézetei végzik az erdészeti oktatás feladatát.

A kormány eltökélt szándéka azonban, hogy minden tekintetben megadja az erdészetnek azt, ami az erdészeté. Tehát két

kisebb és csekélyebb erő kifejtésre álló intézményt összevon és biztosítja számára az egyetemi oktatás legmesszebbmenő tudományos lehetőségeit, de úgy, hogy egyben *a kari önkormányzaton keresztül függetleníti minden idegen befolyástól, igazgatási vagy tanulmányi megkötöttségtől.*

A kormányrendelet világosan megmondja, hogy az *egyetemi keretbe való helyezés* és a közoktatásügyi miniszternek való alárendelés csak az igazgatás egyszerűsítése céljából történt, *szakszempontról az újonnan létesített erdőgazdasági kar minden egyes tanszéke és intézménye a birodalmi erdőmester alá tartozik.* Mert az erdőgazdaság fejlődése érdekében elengedhetetlenül szükséges, hogy az elmélet a gyakorlattal a legszorosabb kapcsolatban maradjon, sőt: a tudományos kutatásnak elsősorban a gyakorlat igényeit kell kielégítenie, ez pedig csak a szakminiszterium irányítása mellett biztosítható.

Most, amikor Kárpátalja visszatéréssel végre-valahára valóban magyar erdőgazdaságról beszélhetünk megint, úgy érzem, érdemes lesz elgondolkoznunk azon, hogyan oldja meg Németország a tudományos és gyakorlati kívánalmak összeegyeztetését! . . .

(M.)

NÉHÁNY SZÓ A MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTASRÓL.

Mert azt ugye senki sem várja ettől a kis beszámólótól, hogy a kiállítás egész anyagát ismertessük.

Aki tehette, úgysis megnézte és aki megnézte be fogja ismerni, hogy nem bánta meg.

Három napi szakadatlan eső után mintha csak az Úristen is különös jóindulatáról óhajtotta volna biztosítani az elszorult szívvel égretekintő rendező-gárdát: mire Magyarország Kormányzója az ünnepélyes megnyitás órájában kiszállt a gépkocsijából, megszakadtak az ég sötét kárpíjtjai és ragyogó meleg nap-sütés mosolygott le miniszterekre és kisemberekre egyaránt.

A kiállítás területileg is nagyobb volt az előző évekéinél, anyagának szakszerű ismertetése a mezőgazdasági folyóiratok feladata.

Különös örömmel köszöntöttük azonban elnökünknek, báró *Waldbott* Kelemennek újabb sikerét. Hírneves tokaji borát ismét aranyéremmel jutalmazta a szigorú bírálóbizottság, amihez legyen szabad ezen a helyen is őszinte szerencsekívánatainkat kifejeznünk.

A visszatért magyar Felvidék már a legtöbb csarnokban helyet kapott és büszkén mutatta dús terményeit, pompás állatait és ősi háziiparának ezernyi csodás kincsét.

A gazdasági népiskolák, a középfokú szakoktatás és kísérletügyi intézmények bizonyos vonatkozásokban bennünket is érdekelnek és ezért kötelességünknek érezzük, hogy néhány sorban megemlékezzünk róluk.

Megnyugtató volt látni, hogy a gondoskodást, tanítást, foglalkoztatást, tehát *életet* jelentő gazdasági népiskolai szervezet, mint friss, vérben bő érrendszer hálózza be egyre jobban nemcsak az alföldi tanyavilágot, hanem szép országunk egyéb, eddig sötétben maradt részeit is és mindenütt teremtő munkára serkenti az őseréjű magyar nép csodálatos alkotó készségét.

Amit ezek az iskolák alig néhány hónapi tanítás után felmutatnak, valóban bámulatraméltó; *aki látta, annak bizalommal telik meg a szíve.*

A mezőgazdasági kísérletügy csarnoka — mint minden évben — most is a hiánytalan szakszerűség és kítűnő felkészültség szép példája volt.

A mindennapi kenyérünket magyarázó hatalmas, színes táblák, műszerek és készítmények *Hankóczy* Jenőnek, a m. kir. gabona- és liszkisérletli állomás március elején elhunyt nagynevű vezetőjének az arkéjét foglalták büszke keretbe, azét a férfit, akinek a liszt minőségi vizsgálata terén kifejtett munkálkodását — amelyre az általa szerkesztett és *farinograf*-nak nevezett műszer tette fel a koronát — talán jobban ismerik külföldön, mint itthon.

A sör-, konzerv- és szeszgyártás diorámái, a művészi festmények, színes villanykörtékkel ábrázoló falitáblák, mind-mind órákra szóló látnivalót nyújtottak és arról tanuskodtak, hogy ezen a kiállítási anyagon *sem munkában, sem anyagiakban nem takarékoskodtak.*

A vadászati csarnokot a hírneves magyar vadásznak, gróf *Széchenyi* Zsigmondnak külföldi trófeái töltötték meg. Nem esoda tehát, hogy állandóan zsúfolásig tele volt látogatókkal, mert hiszen nem mindennapos csemegékkal szolgált. Aki Diana istenasszony rabja, az irigykedve nézte a hatalmas oroszlán-, tigris- és medvebőröket, a félelmefes kafferbivaly-koponyákat, óriási jávor-lapátokat az embernyi magasságot meghaladó elefánt-agyarakat és az átélt vadászgyönyörűség ezernyi más beszédes emlékét, amelyekről oldalakat lehetne írni.

Utoljára hagytuk a magunk házatáját.

Azért, mert ebben az évben örvendetes meglepetéssel szolgált, amelyről részletesebben kívánunk írni.

A keret most sem volt nagyobb és trianoni szegénységünkben valami nagy változatosságra se számíhattunk.

Az anyag már nagyjában készen állott, amikor Kárpátalja visszatérésének boldogságát megérnünk engedte a Mindenható, a kiállítás tehát csak a mult képe lehetett. Jövőre, hisszük, tágabb és fényesebb láthatárt fog visszatükrözni!

Kétszeres tehát az örömünk, hogy még régi megkötöttségünk mellett indult útjára egy olyan újítás, amely korszerűségével és szinte korlátlan lehetőségeivel eddig nem is sejtett távlatokat nyit meg minden erdészeti kiállítás számára.

Filmet forgattak az erdészeti pavillonban! A pilisi kopárok fásításáról, a fa kitermeléséről és szállításáról. Még pedig olyan kitünően meglátott és művészkézzel egybefoglalt képsorozatot, amit csak vérbeli erdésznek és szenvedélyes fényképésznek egy személyben való megtestesülése hozhatott össze.

A munkáért minden elismerést megérdemel *Kletz Károly* kedves fiatal kartársunk, aki a műkedvelő fényképészek kiállításain nyert díjai mellé most újabb, igen komoly szakbeli sikert könyvelhet el.

Tudjuk, hogy időben és anyagiakban nem is állhatott minden korlátlanul rendelkezésére, de hogy első film-kísérlete ilyen eredményes legyen, talán maga sem hitte volna.

A német „Agfa“ gyár most forgalomba hozott és természetes színeket visszaadó „Color“ filmje (amelyet ezidőszereint csak maga a gyár tud előhívni) nagy segítségére volt ugyan, mert a színes képek különösen szépek, de elsősorban nem is mint fényképészt, hanem mint rendezőt kell megdicsérnünk. őt.

Nem mulasztunk el soha egyetlen egy alkalmat sem annak a hangsúlyozására, mennyire igazuk van az angoloknak, amikor a „megfelelő embert minden helyre!“ elvet érvényesítik. Ezért most is arra kérjük az illetékeseket, tartsák nyilván a magyar erdészetnek ezt a különleges értékét és adják meg a lehetőséget ahhoz, hogy hasznos gyümölcsöt teremhessen.

Jövőre, reméljük, nagyobb lesz már az erdészeti épület és egy külön kis mozival is bővül, amint ezt a Nemzetközi Vásáron láttuk a légvédelmi osztályon.

Igen hatásos *Horváth Jenő* festőművész nyolc nagy, áttetsző olajfestménye, amelyek különleges eljárással, erősen hígított festékkel készültek úgy, hogy hátulról megvilágítva teljesen ablakfestmények benyomását keltik. Rajzban, színben és művészi eszközökben ez a megoldás az igazi, mert beszédes, érthető és gyönyörködtető.

Miután pedig minden propagandának elsősorban ügyesnek és maradandó hatásúnak is kell lenni, őszinte szívvel gratulálunk *Mattyasovszky Emil* m. kir. erdőtanácsosnak a képek magyarázata gyanánt írt kitűnő rigmusaihoz. Izelítőül idézünk is kettőt belőlük:

„Szekér nélkül nincsen gazda,
Nincsen szekér, ha nincsen fa.“

„Fás legelőn szép a jószág,
Húsból, tejből sokat, jót ad.“

A látogató mosolyogva olvassa az ilyen versikéket, észre se veszi, hogy megragadnak az emlékezetében...! Bizony jobb szolgálatot tesznek sokszor egy kötetnyi nyomtatott betűnél.

A kiállítás rendezéséért *Bárány Károly Etele* m. kir. erdőtanácsost illeti az elismerés. Hogy sok dolga volt és keményen kellett harcolnia a szűken csorduló olajos korsó minden csöppjéért, ne vegye el a kedvét a jövőre nézve, mert hiszen a siker mégis a legszebb elismerés és a magyar erdőgazdaságot szolgálni minden vonatkozásban öröm és büszkeség.

M.

AZ ÚJ FAKERESKEDELMI SZAKLAP.

„Magyar Fapiac“ címen indult meg március hó 18-án. Felelős szerkesztője: *Wagner Márton*, a kiadója vitéz *Váry József*. Hetenkint jelenik meg és előfizetési ára egész évre 32 pengő.

Hogy ilyen szaklapra milyen nagy szükségünk van, felesleges külön kiemelni. És ezért mindenképen megnyugvás lenne számunkra, ha az új vállalkozás hiánytalanul megfelelné a vele szemben támasztott igényeknek.

Az eddig megjelent három szám alapján ez legalább is remélhető.

A lap felöleli a fatermelés, fakereskedelem és faipar egész területét, tartalma változatos és érdekes, meglátszik, hogy mozgékony, frisserejű munkatársai vannak.

Tudósítói bőven szállítják a híryananyagot és a szerkesztőség szemmel tartja a bel- és külföldi szakirodalmat is.

Nem szolgálnók azonban a fejlődés ügyét, ha elhallgatnók a kifogásainkat.

Az egyik tárgyi, a másik inkább alaki vonatkozású.

Az első azzal a ténnyel kapcsolatos, hogy Kárpátalja vizsztatértével egyszerre divatba jött a fa és ma a napisajtó, meg a közgazdasági lapok hasábjain, csak úgy hemzsegnek az erdővel foglalkozó cikkek...

Hogy ezekben azután mennyi ellentmondás és tévedés van, arra kár csak egy szót is pazarolni! Nem is csoda, hiszen a „szakértők“ jó része 24 órán belül lépett át a tojás- vagy tollkereskedelem berkeiből erdőgazdasági benfentesnek.

Az egyetlen magyar fakereskedelmi folyóiratnak azonban szigorúan meg kell vizsgálni minden beküldött közleményt abból

a szempontból is, hogy a valóságnak megfelelő tényeket közöl-e, mielőtt nyilvánosságát valakinek a rendelkezésére bocsátja.

A Magyar Fapiac egyik számában t. i. olyan feltűnő adatbeli tévedés van, amely minden erdésznek a szemébe ötlött. Az ilyenekre ügyelni kell, mert az emberi gyarlóság általánosításra hajlamos és még véletlen botlásokból is súlyos következtetéseket szeret levonni.

Mint a köteles gondosság példáját az egyik előkelő német folyóirat eljárását emítjük csak. A magyarlakta Felvidékel több faipari telep is visszakerült hozzánk és az özörényi papírgyárról — évi nyersanyag-szükségletéről, teljesítőképességéről stb. — néhány soros értesítést küldött be a lap magyarországi tudósítója. A szerkesztőség egyesületünkhöz tette át a közleményt az *adatok felülvizsgálása céljából*.

Mi pedig — bár elég megbízható források birtokában voltunk — ennyi elővigyázat láttán tartottuk kötelességünknek, hogy az iparügyi miniszteriumtól is bekérjük adataink helyességének az igazolását!

A másik kifogásunk tárgya inkább csak szépséghiba, de végeredményben nem lényegtelen.

Megelégedéssel látjuk, hogy a „Tájékoztató árák“ rovata igen bő és minden részletére kiterjed; legfeljebb az lenne még a kívánságunk, hogy a faszénről is hozzon állandóan tudósítást.

Szükségesnek tartanók azt is, hogy a fakereskedelem benfejtése előtt ismert rövidítések helyett az áru magyar nevét tüntesse fel a táblázat; a betűjelzés (pl. *T. A., F. B., H. C.*, stb) zárójelben követhetné a helyes magyar kifejezést.

Ez t. i. rászoktatná a még mindig német szakkifejezéseket használó fakereskedelmet, hogy végre-valahára magyarul tanuljon meg gondolkodni és beszélni.

Ne restelje tehát a szerkesztőség a fáradságot és keresse ki a legújabb „Fakereskedelmi Szokványok“-ból az időszerűtlenül ható rövidítések helyes magyar megfelelőit, már csak azért is, mert gyakorlati erdőmérnök kartársaink jórésze aligha fogja tudni, mit jelent a csupa nagybetűből álló titkosírás és — valljuk be — némi joga is van követelni a magyar szöveget az egyetlen magyar fakereskedelmi szaklaptól.

Azzal a gondolattal is meg kell barátkozni a szerkesztőségnek, hogy a helyes magyarságra minden vonatkozásban kötelessége ügyelnie.

Hogy mi az a „*bükkgömb*“, azt mindenki meg fogja ugyan érteni, akinek fával dolga volt, de ilyen égbekiáltó magyartalanságot azért még egy szaklapnak sem szabad megtűrnie.

A „*zárléc*“-nek is „*heveder*“ a magyar neve, a „*merkantil*“-t magyarul „*kereskedelmi*“-nek mondják, a legborzalmasabb

„gömbfa“ szó helyett pedig már a Magyar Szabványügyi Intézet is elfogadta a régi magyar nyelvkinés egyik feledésbe ment szak kifejezését és nem kell hozzá más, csak egy kis következetesség, hogy a „gömbölyegfa“ éppen olyan megszokottá váljék, mint a németből szolgálailag lefordított elődje.

Ajánljuk tehát a szerkesztőségnek, lépjen érintkezésbe a fentemlített hivatalos intézményekkel, hogy előharcosa lehessen az eddig teljesen idegen szellemiségben nevelkedett fakereskedelmi szaknyelv megmagyarosításának, amiért őszinte hála és elismerés lenne a jutalma.

Összegezve az elmondottakat: örömmel üdvözljük a nem csekély feladatot magára vállalt lapot és őszinte szívvel kívánunk kitartó, eredményes munkálkodást az irányítóinak. Meggyőződésünk, hogy ha buzgalma, tárgyilagossága és erős elhatározása továbbra is nem csökkenő mértékben fogja szolgálni az ügyet, rövidesen túl lesz a kezdet nehézségein, mert hiszen a fiatalság egyébként az a hiba, amelyről már *Richelieu* megmondta, hogy minden nappal kisebb lesz, különösen, ha a tapasztalatok tanítását is figyelembe veszi.

(M.)

AZ 1939. ÉVI TRÓFEÁK* BEMUTATÁSA.

A Nemzeti Vadászati Védőegylet által a Vigadóban rendezett kiállítás méltón sorakozott eddigi elődei mellé. Értékes és tanulságos anyagot hozott, minden vérbeli vadásznak igaz gyönyörűségére.

Legnagyobb örömünk a világhírű magyar szarvas nem csökkenő minőségének a bizonyossága volt, noha az aranyérmét jelentő 200 pontot csak két agancs érte el.

A *Hahenlohe* Ágost herceg által elejtett 18-as bika agancsa, feltűnő hosszú száraival és a 10 kg-ot megközelítő súlyával — a kevesebb számú szépségpont ellenére is — biztosan vitte el a pálmát és újabb diadalt jelent Somogy megyének. Szemre azonban tetszetősebbek voltak a II. és III. díj nyertesei, különösen az utóbbinak — a Kormányzó Úr gödöllői zsákmányának — akadt igen sok bámulója, mert szín, vaskosság és szabályosság tekintetében ritkán lehet szebb agancsot látni.

A termés átlagának kiválóságát bizonyítja, hogy *ezüstéremmel 7, bronzéremmel pedig 31 agancsot* kellett jutalmazni, mert ennyi érte el a 190, ill. 180 pontot, ami igazán megnyugvásul szolgálhat a jövőre vonatkozólag.

A dámlapátok csoportja az *Eszterházy* uradalmak háziversenye volt, amelyben a hercegi hitbizomány tolnamegyei uradal-

* Sajnos, erre az idegen szóra nincs még jó magyar szakkifejezés!

mából származó trófeák alig hajszálnyi eltéréssel sorakoztak egymás után; az első kettőt (*József kir. herceg és dr. Verebely Tibor* zsákmányait) bármelyik híres gyűjtemény megirigyelhetné.

Az őzaganesok viszont arról tanuskodtak, hogy újabban Békés megyével az országnak minden része sikerrel versenyezik. Báró *Biedermann Imre* somogy megyei bakja kétségen kívül megérdemelten nyerte az I. díjat, hozzá hasonló remek trófeát — halvány színe ellenére is — nem mindegyik kiállítás hoz.

Ebben a csoportban is olyan bőséges és jó volt a termés Nyitra megyétől Szatmárig és a Mecsektől a Bükkig, hogy nehézség lenne csak megközelítőleg is részletesebb áttekintést nyújtani róla; 14 ezüst- és 16 bronzéremet adott ki a bírálóbizottság.

Hazai származású vadkan-agyar kevés volt és hiányzott erről a kiállításról még sok minden, amivel valaha Nagymagyarország büszkélkedhetett.

De reméljük, Isten segítségével jövőre már nagyobb lesz a változatosság, ami ismét a magyar vad hírét fogja öregbíteni.

M.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kedves Leveles Láda!

A kutyafáját! Hát mégis csak igaza lenne Szerkesztőnknek, amikor első levelémhez elüljáróba ezeket írta: „Mert egy fecske még nem tavasz!”

Látszólag igen. A *Levélszekrény*-t nem árasztják el levelekkel, amint várná az ember. Nem tudom, de nem is akarom hinni, hogy ne akadnának követők, ha két hónapon keresztül árván is maradtam. Csak érní kell a dolognak, tavasz kezdetén vagyunk, jön a többi fecske is, aki „— mégis meghozza a tavaszt”.

Csak egy kis nekiszánás kell. Egy kis időt kell szakítani erre, ha másból nem, hát szabad óráinkból, ha kevés is jut ilyen a külső, gyakorlati szolgálatot teljesítőknek, akiknél nincs hivatalos óra, mert kora reggeltől késő estig tart a szolgálat.

Csak akarni kell! Milyen örvendetes, hogy legutóbbi lapszámunk hasábjain két, a gyakorlati életben működő kartársunk mutatkozott be: *Niedermann és Kirchknopf*.*

¹ Nékünk is nagy-nagy örömünk minden újabb munkatársunk és különösen azokat köszöntjük melegen körünkben, akik fárasztó gyakorlati munkájuk mellett is találnak időt a szakirodalomban való közreműködésre. De még jobban örülnénk, ha a magyar erdészeti kulturát lapunk hasábjain minél több *magyar* név képviselné!

Nem kicsinyességből mondjuk, hanem eléggé szomorú tapasztalatok alapján. És úgy véljük, nincs mit szégyelni azon, ha valaki a magyarságát büszkén vállalja külsőségeiben, a nevében is! (*Szerk.*)

Szeretettel és azzal a kérelemmel köszöntelek Titeket, folytatások elkezdett munkátokat, adjatok kedvet, buzdítást a sok *hallgatónak*, nekünk meg alkalmat a továbbképzésre. Szakunk ezerfelé ágazódik, akár a fának gyökérzete, nem érhetünk mindenhez, mindig hallunk valami újat, tanulságosat. S mennyivel könnyebb mások tapasztalataiból tanulni, mint a magunk kárán, azaz gazdáink bőrén...

Nem ismerem közelebbről *Niedermann*t, csak a múlt nyári erdőmérnöki fejtágító tanfolyamon tűnt fel szinte rögtönzött, mégis elsőrendű, lelkes s ami legfontosabb, *gyakorlatias* előadó:ával.

Amikor cikkét írta a bükkösök erdőléséről, maga se gondolhatta, hogy a rohanó napok eseményei mennyire időszerűvé teszik sorait. Csak *érezte* azzal az erdőmérnöki távolbalátással, jövőbeérzéssel, amiről már megemlékeztem. *Itt vannak a kárpátaljai bükkösök!*

A másik: *Kirchknopf Ernő*. Teljesen gyakorlati ember, hozzá még *magánerdőmérnök*. Tehát azok közül való, akikről tudjuk, hogy nemigen akadnak üres, szabad óráik, ha élni akarnak. Akiknél hiányzik a sokszor gyenge, de a megélhetés szerény alapjait biztosító szabott fizetés. Mégis jutott kevés ideje az írásra. Hozzá az *anyagfeldolgozás korszerű újdonságával foglalkozik*, ami napjainkban olyan nagyon fontos. Jóleső érzéssel olvastam befejező sorait, lelkes, igazán magyar szellem sugallta azokat!

Kérem, foglalkozzon egy másik időszerű kérdéssel. *A bükkből való cellulóze-gyártással?* A világ élén járó, vezető német vegyipar már nagy eredményt ért el e téren is, csak mi nem ismerjük még ezt. Ez is időszerű!

1. Ismét az erdőmérnök-pótlásról.

Lesz már hála a Magyarok Mindenható Urának elegendő erdőnk! Visszatért Kárpátalja!

Sebtiben megnéztem jó öreg Zsebnaptárunkat.

Bereg, Ugocsa, Ung és Máramaros vármegyék hazatértével (utóbbinál *csak a felét* számítva) *több mint 1,000.000 kh-dal gyarapodott* Csonkahazánk erdőterülete.

Ebből kb. 130.000 kh tölgyes, 670.000 kh bükkös és egyéb lomberdő, végül 210.000 kh az annyira nélkülözhetetlen, szükséges fenyeves.

Ezek csak hozzávetőleges számok. Ridegek. S mi mindent jelentenek. Tengernyi gondolatot. Új célkitűzéseket s végeredményben a magyar erdőszet, magyar erdőgazdaság igazi fel-tamadását!

² Lám csak ki kell mondani a kívánságot, már teljesül is, amint ezt a 411—415. oldalon található közlemény igazolja. (*Szerk.*)

Nem lesz már olyan kínzó a fának a hiánya. Fabehozatalunk óriási mértékben csökkenni fog, nem szorulunk sokszor ellenséges szomszédaink kegyére-kényére. Nem kell áron alul elveszteni kitűnő mezőgazdasági termékeinket, hogy azon a pénzen a pótolhatatlan faanyagokat behozhassuk.

Titokszegő kell hogy legyek. Leleplezem Szerkesztőnket.

Februári levelemben az erdőmérnökpótlásról eredetileg ezeket írtam:

„A pillanatnyi jelenben *talán* elegen vagyunk. De mi lesz akkor, ha visszatér a *Kárpátalja*, az áldott bércék... (ezt most se írom ki, nehogy cenzurázza!) és országunk erdőben ismét gazdag lesz! Nem készültünk fel erre a mozgósításra. Pedig nincs is messze ez az idő. *A történelem itt dübörög kapuink előtt.* Honnan vesszük a szükséges tartalékot?”

Szerkesztőnk, úgy is mint *felelős szerkesztő*, törölte ezeket a sorokat. Nem haragszom Rá, jól tette, ő a felelős lapunk tartalmáért, sőt minden egyes betűjéért. Politikai aggályai voltak és nem akart előre inni a medve bőrére!

De az idő, — nem is az, a napok, az órák — engem a felhőkben járót, talán rajongó vakhitűt igazoltak. Alig telt el három hét azóta, hogy az előbbi sorokat papírra vetettem és a trianoni nagy, tragikus színjáték második felvonása véget ért...!

Több mint egy millió hold erdő, s hozzá igazi, valódi erdő! Nem a csonkahun szomorú erdei, amelyeknél szinte hiábavaló a legjobb tudás, legszentebb erős akarat, mert elszigeteltségünk arra kényszerített, hogy a jobb, a szebb jövő érdekében talán a megengedettnél is többel vágjunk két gyászos évtizeden keresztül. Most már fellélegzenek a Csonkahaza erdői a lidérenyomás alól.

De mi lesz az erdőmérnök-pótlással?

Erre feleljen az örökös Trianonra berendezkedett rendszer, amelyik csak néhány éve, s főleg 1938-ban ébredt tudatára annak, hogy a tengerisóhivataltól mit sem várhatunk, csak a magyarság esorba, de szeplőtlen kardja hozhatja meg az új ezerévet.

Ha 10.000 kh-ként *csak egy* erdőmérnököt számítunk, legalább 100 erdőmérnökre van *azonnal* szükség. S hol vagyunk még akkor a jelenlegi csonkahazai állapottól, amely mégis elég belterjesnek mondható, pedig mennyivel több erdőmérnökre lenne itt is szükség. A *svájci*, korszerű felfogásról már nem merek beszélni, amely szerint a kezelés gondossága érdekében *egy erdőmérnökre nem szabad 1000 hektár erdőnél többet bízni.*

A visszatért kárpátaljai erdőterület túlnyomó többségben a magyar állam, a magyar kincstár tulajdona. Hol van az állami erdőmérnökök mozgósítható tartalékhadserege? Sajnos, fájdalom — sehol! Felesleges erdőmérnök nincs. Ez az igazság.

Pedig nem sok magyar erdőmérnök bajtársunk élhet a visszatért Kárpátalján, akiket az állam átvehet szolgálatába. *A csehek, morvák és ukránok menjenek saját hazájukba! Még irmagjuk se maradjon! Kizárólag igazi, jó magyar érzésű erdőmérnökök álljanak a „gens fidelissima” derék, fatermelő és fát-feldolgozó munkásainak az élére!*

Ismét a magyar erdőmérnökökre vár ezeken a végvárokon az a feladat, melynek szelleme annakidején magyarrá tette Selmecet (ki nem hallotta *Szitnyai Zoltán* pompás előadását a rádióban „*Selmec három arcá*”-ról?) és két rövid évtized alatt azzá tette a „*Civitas Fidelissima*”-t. Mi tudjuk, akik 1919 őszén a nagy háborúból visszatérve megismertük Alma Materünknek új hazát adó, akkor még csak magyarérezésű, de ma már igazi magyar városát.

Bekövetkezik, amire *céloztam* levelemben. Az állam *kénytelen lesz* sok, fiatalabb, sőt néhány hosszabb gyakorlattal rendelkező, olyan erdőmérnököt is szolgálatába átvenni, akik a magánbirtokok kezelésénél és vezetésénél kimagaslóbb eredményeket értek el.

Hirdessen pályázatot az állam. Válogassa ki az arra érdemeseket. Ne a protekció, nepotizmus győzzön a régi jó magyar szokás szerint. A kiválasztásnál egy semleges, pártatlan, gyakorlati szakbizottság a helyszínén győződjék meg arról, hogy sáfárkodott, mit végzett, milyen eredményeket tud felmutatni a pályázók közül az átvételre kijelölt erdőmérnök.

De nehogyan valami újfajta, talán XXI-ik fizetési osztályba sorolt állásokat teremtsen az állam!

És ne csak a magánszolgálat éveit vegye tekintetbe, hanem a haza védelmében eltöltötteket is! Jó beruházás lesz. Lehet, hogy az átvettek az első napokban nehezen élnek be magukat az állami hivatalos szellembe és igazgatásba, de ezek lesznek majd azok, akik gyakorlati tapasztalataikkal korszerűsítik az állami erdőgazdaságok kissé nehézkes és ezért kevésbé jövedelmező hivatalos gépezetét. Szükség van mozgékonyabb, kereskedelmibb szellemre, ami nélkül a magánerdőgazdaságok már régen kiszorultak volna a szörnyen nehéz esztendőik alatt.

Tessék a szolgálati évek alapján a megfelelő, a dukáló fizetési osztályokba az eddig is állami szolgálatot teljesítőket *legkisebb egyéni sérelme nélkül* átvenni az arra érdemeseket.

De előbb rendezni kell az állami erdőmérnökök tarthatatlan és nyomasztó helyzetét!

Tekintse a kincstár egyben kereskedelmi vállalatnak erdőgazdaságait és majd meglátja, milyen eredményt fog elérni a jól fizetett, megelégedett, lelkes erdőmérnökeivel.

Lehet, hogy bekövetkezik az, ami ilyenkor szokott. *Ha az állam néhány üresedő erdőaltiszti állásra pályázatot hirdet, a mi legközvetlenebb, derék munkástársaink — gazdasági cselédeknek csúfolt — erdőreink közül is sokan pályázni szoktak. De sokan csak azért nem, mert tudják, hogy 10 kiírt állásra 200 pályázó is lesz, tehát reménytelen a folyamodás. Különben javarésze ott-hagyná a magánszolgálatot, elsősorban azok, akik igazán cseléd-sorban vannak.*

A sok pályázó azonban nem baj, mert nagyobb lesz a vá-laszték.

Azok az erdőbirtokosok pedig, akik eddig nem értették meg az idők szavát, bizonyára kissé módosítani fogják álláspontjukat erdőmérnökeikkel és altisztjeikkel szemben, ha azt akarják, hogy erdőgazdaságuk színvonala és jövedelmezősége csak nagyjából is a mai maradjon. Az erdőterület jelentős nagyobbodásával ter-mészetszerűleg olcsóbb lesz sokkal a fa, kisebb lesz a jövedelem. *Az erdőmérnökökben és erdőaltisztekben nagy lesz a kereslet, de kicsi a kínálat...*

Végre elértük az egyenes, de egyedül célravezető utat, amelyik a magyar erdő, a megnagyobbodott magyar erdészet szebb jövőjéhez vezet.

Ismét csak annyit mondhatok: *videant consules...*

S Ti magyar erdőmérnökök, s Ti magyar erdőaltisztek pil-lanatra se csüggedjete! Lesz még kikelet!

Vállvetett munkával, szilárd együttérzéssel, egyéni becs-vágyaktól, hiúságtól menten, szent lelkesedéstől hajtva, küzde-nünk kell szép hivatásunk eddig talán semmibevert, alig értékelt, de elkövetkezendő szebb jövődjéért.

Ennek a szent célnak az elérése érdekében elsősorban Hoz-zátok, a harctereket, a földgolyóbist megjárta Kartársaimhoz for-dulok kérve-kérve! A mi sorainkból kell kikerülni annak a *kis, de válogatott, harcrakész rohamcsapatnak*, amelyik se jobbra, se balra nem nézve, kitartó, szívós, de esendes munkával halad az elérendő cél felé.

Máról-holnapra elérni jót, tökéleteset nem lehet. Eddig hallgattunk, igyekeztünk minden szépet és jót idősebb kartár-sainktól eltanulni, az elvetendőket kigyomlálva, a mi fiatalabb tapasztalatainkkal összhangba hozni.

Megtanultunk némán tűrni, sok mindenről lemondani, igen sokszor más, hozzánemértők, nem szakemberek basáskodását zokszó nélkül elviselni. S ha kell, még éveken át kibírjuk, edzet-tek vagyunk, vasidegeink vannak. *De a magyar erdészetnek el kell érnie az őt jogosan megillető helyét az állam, a közületek és a magánbirtokok keretében.*

Immár elég élet- és ami a legfontosabb, gyakorlati tapasztalatunk van. Legtöbbünknek két évtizedes. Nem vagyunk vágyálmokat űző szélsőségesek, elménk lehiggadt, tárgyilagos lett kopaszodó, deresedő koponyánkban. Csak szívünk, lelkesedésünk maradt a régi, fiatal.

Bajtársak! Sorakozó! Fogjunk össze és dolgozzunk a szebb, jobb magyar erdészet jövődjéért!

A megnagyobbodott Magyar Hazáért!

2. Jőjjön hát az az erdészruha!

Szándékosan használom az *erdészruha* s nem az egyenruha, vagy formaruha szót. Mert akadnak közöttünk néhányan, — hál' Istennek nem sokan —, akik még gondolatban, álmukban is irtóznak a formaruhától.

Hogy miért? Nehéz volna magyarázatot találni.

Talán irtóznak az egyhangú öltözködéstől. Mert mint magyar emberekről, nem merném feltételezni, hogy attól a katonás szellemtől irtóznának, amit a formaruha jelent, ami egyben külső kifejezője is a szoros kari összetartozásnak is.

Talán jobban szeretik az *egyéni ízlésű* polgári öltözködést, ahol tág tere van — elsősorban — bugyelláristól függő egyéni ízlésnek, vagy esetleg — feltűnési vágynak.

A mi szempontunkból szükségtelennek tartom bővebben magyarázni a formaruha előnyeit. Elég érv az a tény, hogy már több ízben felvetődött ez az egészséges gondolat, így a legutóbbi esztergomi közgyűlésen is.

S amint hallom, éppen most keresi a megoldást egy *erdésziparművész-szabó bizottság*.

Hozzá merek szólni a kérdéshez, kerek tíz esztendeig magam is viseltem az angyalbőrt, ismerem az előnyeit, hátrányait. Ezért szándékozom erről a kérdéstről írni, s kérem kartársaimat szóljanak minél többen hozzá.

A sok egészséges indítványból, hozzászólásból kialakul majd *egy mindennapi viselésre szánt, elsősorban célszerű erdészruha, és egy másik, szép, magyaros, de nem mezőkövesdiesen keleti, erdészünneplő*.

A ruhakérdéssel foglalkozó bizottság addig ne döntsön, amíg a kérdést alaposan meg nem tárgyaljuk. A *tervezeteket hozza nyilvánosságra*, álljon elegendő idő a hozzászólásra. Ha eddig vártunk vele, pár hónap már nem számít. *A debreceni közgyűlésen meg mutatkozzék ebben az új erdészruhában és erdészünneplőben maga a titkárunk!* S azután döntsünk.

Elhamarkodni nem szabad a dolgot, tapasztalhattuk a kísérletezgetést a honvédség tisztikarának díszruhájánál. A har-

madiknál maradtak meg. Így kissé költséges, erre nem vállalkozhatunk.

Ma már azzal sem lehet érvelni, hogy *nem szabad* formaruhát viselni. Az átkos trianoni békeparancs ezirányú rendelkezése immár a történelemé, a múlté. Egy, a sok rossz emlék közül. Így honvédségünknek, és más hatóságainknak se lehet ellene kifogása.

Sokan azzal állanak elő, hogy a formaruha *költséges*. Ez egyike a *legfőbb* ellenérveknek.

Igaz is.

De lássuk csak, *mibe kerül nekünk, erdőmérnököknek a polgári ruha*. Nekünk, akik *többnyire állandóan falun élünk*, erdőt járunk, vadászunk, *de közben megfordulunk a városokban is*, így *minden alkalomra* kell hogy legyen megfelelő ruhánk.

Lássuk csak nagyjából!

Erdei-sport-vadászruha. Uteai ruha. Sötét társasági ruha. Mindaháromféleből esetleg téli, tavaszi, sőt nyári. Ünnepeyles alkalmakra szmoking, esetleg frakk, vagy zsakett, amiket csak ritkán, sátoros ünnepeken veszünk elő. Esküvőnkre varratott frakkunkat legközelebb talán leányunk esküvőjére húzzuk fel. Hogy aztán milyen nevetségesen nézünk ki benne, arról már nevetés nélkül nem lehet beszélni. Egy haszna volt: a molyok nem haltak éhen.

Aztán a sokféle felöltő. Átmeneti-, télikabát, szőrmésbekecs, na meg a kihízott, ritkán felhúzott fekete felöltő a divatjamult kobakkal.

Igaza van *Roth* professzorunknak, amikor Esztergomban azt mondta: tanítók vándorgyűlése. Nem akarta a mindannyiunk által nagyrabecsült tanítószágot megsérteni, de fején találta a szöveget.

Ha mindezt csak nagyjából összeszámoljuk, olyan tekintélyes összeg jön ki, hogy egyenesen elhülünk. Pedig a sokféle kalapot, sapkát, nyakkendőt, inget, cipőt és egyéb *férfiékességet* nem is említettem.

Mire van szükség ezekkel szemben a formaruhánál?

Mindössze kétféle. *Szolgálati és ünneplő* ruhára.

A *szolgálati ruha*, amit röviden *erdészruhának* neveznék, legyen a célnak megfelelő, egyszerű, amellet csinos, és mégis olcsó. Ennél teljesen szükségtelen a magyaros zsinórozás, paszománnyozás. Erdőjárásnál csak kellemetlen, kényelmetlen, beleakad mindenbe.

Kabát gyanánt legcélszerűbbnek tartom *repülő- és folyamőr-tisztjeink zubbonyát*. Szóval *sportszerű legyen. Mindkét öltözetenél feltétlenül el a kemény, zárt, magas gallérral!* Az csak feltöri

az ember nyakát, a nyári melegben elviselhetetlen, akadályozza a szabad mozgást.

Ha a hon egyenruhátviselő sok-sok ezer tagját, a honvédséget, csendőrséget, vasutasokat, pénzügyőröket és a többi titkosan megszavaztatnánk, biztosra veszem, hogy a szolgálati ruha tekintetében 99%-a az előbb említett szép, sportszerű ruha mellett döntene. A magas gallér nem is magyaros viselet. Az osztrák sógortól vettük át. Ha megnézzük 48-as honvédtábornokaink képeit, a legtöbb ezt a magas, kemény, felálló gallért kigombolva viselte, fehér gyoleskendővel.

Tehát az *erdészruha vadáskabátja* legyen egysoros, alul elől sarkos zakkó; három, *jelvényvel ellátott csontgombbal*; négy, rávarrott, fedővel ellátott, közepén hosszában befelé hajtásolt használható nagy zsebbel. *Hátul* hajtással és övvel, mint a tisztiköpenyeken, vagy ehelyett derékban ráncolva, gummibefűzéssel. Az ilyen kabát testhezállósága mellett is csinos, nem akadályozza a szabad mozgást, lövést.

Gallérja és az erdómérnököknél a zsebek fedőlapja, továbbá az öv sötétzöld posztószegéllyel. Általában begombolva viselendő, használható hozzá a *gallér színével egyező színű zöld posztómelvény*. Otthon, irodában kigombolhatjuk.

A hozzávaló nadrág rendes *térdnadrág*, nem holmi bokáig lógó „golfnadrág”. A térd alatt síma, keskeny pánttal, amit a nadrág eltakar.

Azoknak, akik lovagolnak (megjegyzem, nincs ennél tökéletesebb, jobb erdőtjáró módszer!), hasonló színű *csizmanadrág*, fekete csizmával.

Végül *hosszú nadrág* a kabát színében, erdómérnököknél esetleg fekete nadrág.

De milyen legyen a szolgálati *erdészruha színe*?

Oyan, amilyen egyetlen fegyveres alakulatnak sincs, amelyet könnyen *engedélyez a honvédelmi és belügyminiszter*, s amelyet szép, az év minden szakában környezetünkhöz, az erdőhöz illő, jó szín.

A névtelen fecskére nem foghatják rá, hogy hírt akar verni egy magyar posztógyár nagyszerűen eltalált színmintája mellett, melyet sok uradalom évek óta használ teljes megelégedéssel.

Szeretném természetben is bemutatni³ ezt a meleg árnyalatú, szürkés-zöldees-barna lódenanyagot. Persze kellene gyártani egy könnyebb kivitelű kamgarnt is, de teljesen ebben a színben, amely kellemes, meleg, nem túlvilágos; még a testesebbek is karcsúnak látszanak ebben a ruhában.

A nyári *vászonruha*, hasonló színű, pamutvászon legyen.

³ Lapunk legközelebbi számában talán erre is sor kerül! (Szerk.)

Az erdészruhához vele egyező színű, puha, nemez *vadászkalap* viselendő, nem holmi tányér-, vagy micisapka. Ha a vadászkalap fécántollal jól áll az olasz alpiniknek, miért nem viselhetnénk mi is kalapot, megfelelő, sötétzöld gyapjú zsinórozással, de mindenféle toll, sörte nélkül.

Az erdészruhához való puha *ing* a ruhához hasonló, de világosabb színű zefir, puplin vagy télen flanel anyagból készüljön. Az erdőmérnökök szolgálaton kívül, társaságban viselhetnek fehér inget, kemény, lehajtott gallérral.

Az erdészruhához a kabátgallér színével egyező, sötétzöld színű, hosszú, önkötős selyem, altiszteknél és kerülőknél gyapjúnyakkendő, és a térdnadrágnál pedig ugyanilyen színű kötött gyapjúharisnya hordandó.

A *cipő* sötétbarna, éppenúgy a *kesztyű* is; a feketenadrághoz természetesen fekete cipő jár.

Uj *erdőtörvényünk* rendszeresíti az ú. n. „*szolgálati jelvényt*“. Ilyenkor eszembejut gyerekkoromból az erdővéd, vadásztarisznyáján egy hatalmas, szépen kidolgozott bádog magyar cimerral rajta a büszke felírással: Erdőőr. (Megjegyzem, irodaszekrényünkben is van ebből vagy 10 darab, talán még a régi jó erdőtörvény életbeképésekor rendelték meg, de nagyobb dícsőségre senki se viselte, mert vadonatújak, csak az idő patinája látszik rajtuk.)

Remélem, nem ilyenre gondolnak az illetékesek, esetleg „*erdőmérnök*“ felírással, amihez persze vadásztarisznyát is kellene a nyakunka akasztanunk.

Szerintem a legcélszerűbb és legszebb szolgálati jelvény a kabát bal felsőkarján vagy a jobb mell felső részén, a zseb fölött elhelyezett himzett jelvény lehet, zöld posztó alapon, az erdőmérnököknél tompa arany, az altiszteknél tompa ezüst, a kerülőknél világoszöld színű *gyapjú* hímzéssel.

Ez a jelvény aztán kétféle kivitelű lehet, más az államiaknak, más a többi felesketett erdészeti alkalmazottnak.

De a hímzett arany, ezüst és bádog tölgy- és cserleveleket, makkokat hagyjuk meg azoknak, akik ezt már régen kisajátították: az urasági inasoknak, „*vadászoknak*“, lakájoknak és gépkocsivezetőknek.

Természetesen a *szolgálati jelvényt csak az erre jogosult, felesketett erdészeti személyzet viselheti*, ezért tartanám célszerűbbnek a ruhára állandóan felvarrott hímzett jelvényt, mint az arra feltűzhető. Nálunk nehéz megállapítani, mikor vagyunk szolgálatban vagy sem. A végrehajtási utasítás értelmében úgyis kapunk arképes igazolványt, amellyel bármikor igazolhatjuk hatósági személy voltunkat.

Ha meg mégis a *feltűzhető jelvény* mellett döntenének, legyen az ismét kétféle kivitelű, más az államiaké, más a többié. Zománczott, hasonló a vitézi, vagy csapattiszti jelvényhez, amit a jobb mellen kellene viselni.

A kabát, a *felöltő*, lehet kétféle, rövid és hosszú. Kihajtott, de fel is gombolható gallérral. Télen rágombolható, vagy rávarrott szőrmegallérral. Kétsoros, jelvényes csontgombokkal. Két nagy alsó és két mellzsebbel. Háton hajtással és övvel, esetleg ennél is sötétzöld posztógallérral, erdőmérnököknél az alsó zsebek fedele és az öv ugyanilyen szegélyezéssel. A szolgálati jelvény ennél is rávarrott, mint a kabáton.

Ezzel befejeztem elgondolásomat az *erdészruháról*.

De milyen legyen az *erdészünneplő*?

Nemesen egyszerű, magyaros. Hasonló a közszolgálati alkalmazottak ünneplőjéhez. Ennél már szerényen, óvatosan kell is *lapos zsinórozást, paszományt* használni.

Az ünneplő lehet fekete színű is, de ezebbnek tartanám a *meleg árnyalatú sötétzöld* színt. Ha lehet a magyar parasztnak sötétkék ünneplője, miért ne lehetne nekünk sötétzöld. Erdészvadász szín. Anyaga finom posztó legyen. Az a magyaros, nem a kamgarn.

Az *ünneplő kabátja* testhez szabott, egy soros, begomboltan viselendő, kihajtott galléros legyen, két alsó, ferdén vágott zsebbel. Sötétzöld, lapos, gyapjú és nem selyem zsinórozással (az utóbbi igen csúnya, ha kopott, de nem is magyaros, dobuteai, mezőkövesdi!). De hangsúlyozom ismét: mérsékeltén.

A *szolgálati jelvény* hasonlóan mint az erdőszruhánál.

Hosszú nadrág, alul esetleg kevés zsinórozással, de szerintem még szebb volna a feszes magyar nadrág, magyaros tisztíesizmával. Túlnyomórészünk úgy is tartalékos tiszt, nem okozna külön kiadást.

Hozzá *fehér ing*, lehajtott, sarkos magyaros gallérral, fekete, vagy sötétzöld *magyar nyakkendő*, sötétzöld selyemrojtjal.

Az ünneplő *felöltő* (magyarka) hasonlóan sötétzöld posztóból, derékban elvágva, alsó rész mérsékeltén ráncolva, magasan felgombolt, lehajtott gallérral. Paszományozás ismét mérsékeltén. Szolgálati jelvényvel.

Hozzá ugyanolyan alakú *sötétzöld kalap*, mint a szolgálati ruhánál, puha nemezből.

Megjegyzem, az erdőszünneplőt csak az erdőmérnökök és altisztek viselhetnék, a kerülők már nem.

Azt hiszem, ha a magyaros ruha viselete általánosabbá válik, nem lesz ebből is tulipános láz, mindannyiunk szívesen viseli majd.

Szolgálatban az erdészruhához *viselhető* a sötétbarna, *vállszijas derékszija*, ismétlőpisztollyal. A puskát t. i. gyakran nem is vihetjük magunkkal s néha még az altisztek is otthon kell hogy hagyják, mert munkaközben útban van, de a pisztolyra mindig szükség lehet. (Előfordult esetből kifolyólag állítom, mert egyik legderekből erdőörömet majd agyonverték egyszer. Nálam kötelező az állandó pisztolyviselés, még a puska mellett is!)

Ezért az *erdészruhán* a jobb vállon legyen egy kis magyaros paszomány, ami alatt a vállszija átfűzhető, hogy az le ne esüssék. Ezzel még a puskát is könnyebb hordani.

Utoljára hagytam a hagyományos *vadászkést*. Szó lehetne erről is. Természetesen ismét csak a felesketett alkalmazottak részére. Nem valami hosszú szarvasgyilokra vagy hatalmas, súlyos ösvényvágókésre gondolok, hanem csinos, nagyvad-vadászatnál is használható, törszerű vadászkésre.

Erdőmérnököknél tompa aranyozással, altiszteknél tompa ezüstözéssel, kerülőknél zománcozva. Ismét kétféle kivitelű lehetne, más az államiaknál, más a többinél. A vadászkést mind az erdészruhán, mind az erdészünneplőn, sötétzöld gyapjából fonott, magyaros, derékövön kellene hordani. Hivatalos vadászatok alkalmával a vállszijas bőrderékövön.

Rangfokozati jevényeket nem alkalmaznák, legfeljebb a közszolgálatban állóknál. De a magánalkalmazottaknál semmi esetre sem, mert akad köztünk gazdája jóvoltából 30 éves főerdőmérnök, és viszont van a 70 esztendőhöz közeljáró erdőmérnök is.

A legtöbb magánuradalomban az altisztek, néhányban az erdőmérnökök (sőt akad olyan is, ahol a tulajdonos sem veti meg) már régóta a formaruhát viselik. De csak szolgálatban. Nem okozna olyan nagy felfordulást *kötelező bevezetése*. Rövidesen azok is megszeretik, akik idegenkednek a formaruha gondolatától, s végül, ha nem is valják be, de magukban majd elismerik, hogy nem is olyan kivihetetlen gondolat ez, mint amilyenek elsőre látszik.

És most képzeljük el, ha megjelenünk 150—200-an egy vidéki közgyűlés alkalmával az erdei kiránduláson az egyöntetű, *ízléses erdészruhában*, az ismerkedő estélyen és közgyűlésen a *komoly, magyaros erdészünneplőben*, vajjon kinevetnek majd bennünket? Aligha hiszem. Legfeljebb annyit mondanak, ezek az *erdészek hogy összetartanak még ebben* (bár csak igaz volna!) *is!*

Szóljatok hát hozzá tervezetemhez mentől többen Kedves Kartársaim s legyetek rajta hogy meg is valósuljon!

Csak szakítani kell a csehes-stájer-ros-tiroliás ruhakölteményekkel; a *szolgálati ruha legyen egyszerű, csinos, de célszerű, az ünneplőnk pedig fejezze ki, hogy magyarok vagyunk!*

3. Az Erdészeti Zsebnaptár.

Amint lapunkban olvashatjuk, a februári választmányi gyűlésen ismét szó esett erről a régen vajudó kérdésről.

A titkár előterjesztése szerint a kb. 672 oldalas zsebnaptár példányonként mintegy 12—14 pengőbe kerülne. Tényleg elég drága. Mégis meg kell csinálni, ha törik, ha szakad. Erélyes mozgalmat kell indítani.

Az Egyesület szorgalmazza a jóindulatúan megígért segílyt a földművelésügyi minisztériumnál és kérje tőle, hogy rendeljen minden erdőhivatala, felügyelősége, igazgatósága, üzeme részére kellő számú példányt. Nemzeti ajándékként lássa el vele minden erdőaltisztjét.

De kérje meg erdőbirtokos urainkat is, hogy minden hivatal részére rendeljenek az erdőbirtok nagyságához mértén néhány példányt.

Mi erdőmérnökök pedig kivétel nélkül rendeljük meg. Sokkal haszontalanabb dolgokra kiadunk könnyelműen ekkora összeget.

Évek óta alig jelent meg erdészeti szakmunka, és ha már kényszerűségből eddig takarékoskodnunk kellett, vegyük meg most legalább azt az árva Zsebnaptárt.

Pirulva kell leírnom, hogy évek óta nem jelent meg semmiféle szakmunka. Hát ennyire fásultakká váltunk? Nem érdemes szakkönyvet írni és kiadni? Ez nem szól a magyar erdészet kultúrfőlénye mellett, amire pedig olyan büszkék lehetünk, amivel ország-világ előtt nem kell szégyenkezniünk. Megállapította ezt rólunk a Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetsége és a Nemzetközi Erdészeti Kongresszus. Hát nem tudunk egy kis áldozatot hozni erdészeti irodalmunk fejlesztésére? Mikor érkezik el ismét az a régi szép világ, amikor az Egyesületünknek ismét módjában áll az irodalmunk fejlesztésére, jó körmőcikkel díjazott gyakorlatias, hézagpótló szakmunkákat kiadni.

Fel kell rázni tetszhalottaiból a magyar erdészetet!

De visszatérek a Zsebnaptárunk ügyére.

Az igaz, hogy az első kiadás ilyen költséges lesz. A következő kiadások már fele ennyibe se kerülnek, mert az *állandó rész* tömöntéssel készül, csak a *változó részt* kell újból szedetni.

Talán nyomassa már most az Egyesület az állandó részt egyszerre 4000 példányban, s csak annyi változó részt, amennyi előfizetés lesz. A megmaradó mennyiséghez a szükséghez mértén hozzáfűzetheti az új változó részt.

Ami a tartalmát illeti, nem szabad elmaradni egyetlen külföldi zsebnaptár mögött sem, már csak a magyar kultúrfőlény érdekében sem. Pláne a román naptár mögött nem kulloghatunk!

Inkább bőseges legyen, mint krajeároskodó takarékoskodásból hiányos. Van elegendő kiváló szakemberünk a szerkesztésre. Csak módot kell nyújtani nekik erre. Meggyőződése, hogy újjá-éledt Zsebnaptárunk korszerű és magasszínvonalú lesz, akár a *Fekete-féle Erdészeti Segédtablák*, ami azonban nem pótolja az erdészek „lőcsei kalendáriumát“.

A szerkesztők tanulmányozzák át az összes hasonló műveket. Ott vannak a régi híres osztrák zsebkönyvek *Hempel* és *Fromme* kiadásai. Az előbbinél ügyes újítás, hogy minden évben új tanulmányokat közöl, de a tartalomjegyzékben hivatkozik a kihagyott régiekre is, melyik évfolyamban található meg. Ezzel a naptár terjedelme csökken, évről-évre változatos lesz, nem marad egyhangú, s így biztosítja kelendőségét. Ott van a híres *Neumann-féle* német „*Waldheil*“. De egészen biztosan akad tanulságos, követendő, a román naptárban is.

A naptár méret nagyságára vonatkozólag javasolom, hogy a régi naptár és a *Fekete-féle Segédtablák* közötti nagyság legyen. Ezzel a naptár vékonyabb lesz, mert egy oldalára több fér, a táblázatokat pedig valamivel nagyobb betűkkel lehet szedetni, ami az olvashatóság szempontjából lenne előnyös. Általában a nyomdai kivitelre nagy súlyt kell helyezni, ebben a tekintetben is példaképül szolgálhat a *Fekete-féle* könyv. Ha lehet, korszerű blokkbetűkkel kell nyomtatni, ez olvasható a legjobban.

Es ú. n. bibliapapírra kell nyomtatni, ez vékony, szívós, ismét vékonyítja a könyvet. (Lásd a *Möller-féle* Építészeti Zsebkönyv legújabb kiadását, vagy a Természettudományi Társulat „Kincseskönyv“-ét.)

Hogy mit tartalmazzon a zsebnaptár?

Hát a szokásos erdészeti táblázatokon, stb-in kívül a régi bevált jó módszer szerint az erdészetre vonatkozó *összes törvényeket, rendeleteket*, ha nem is teljes terjedelmükben (vannak részek, amelyek a mindennapi gyakorlatban ritkábban szükségesek). Legyen benne egy *műtató*, amelyik az erdőgazdaságok életével összefüggő, érvényben lévő összes rendeleteket felsorolja és megmondja, hol találhatók fel. Ez is a gyakorlatiasságot szolgálja, nem kell sokszor órákon át keresgélni valami rendeletet, amire szükségünk van.

Sorolja fel a *teljes magyar erdészeti könyvészetet időrendi sorrendben*. Nem kell emiatt szégyenkezniünk.

Az érvényben lévő *Magyar Fekereskedelmi Szokványok* ne hiányozzanak belőle (ez külön 6—7 pengőbe kerül). Általában foglalkozzon bővebben a *kereskedelmi és fagegmunkáló résszel*. Tüntesse fel a faanyagokra érvényes vasúti fuvardíjakat, vám-tarifa-tételeket, a legfontosabb vasúti szokásokat (a vasutikoesik rakodásáról, a használandó vasutikoesikről, stb.).

Foglalja össze röviden, tömören a havonként végzendő összes erdő-, vad- és halgazdasági teendőket.

Ne legyen hiányos a vadászatra vonatkozó rész sem.

Közöljön néhány fontosabb statisztikai táblázatot. Esetleg számrajzokkal és szemléltető ábrákkal, ezek ezerszer többet beszélnek tengernyi számnál, s könnyen emlékezetünkben maradnak.

Végül folytassa régi derék naptárunk bevált rendszerét, közzölje az erdészeti tiszticímért, ez is csak növeli az annyira szükséges összetartozást. Erről legyen külön tartalomjegye is, hogy bárkit gyorsan megtalálhassunk.

Hirdetést mentől többet közöljön. Sok vacak lap ebből él, ezzel is apaszthatjuk a költségeket. De hirdetés a szövegben ne legyen, csak a naptár végén. Az még esetleg megengedhető, hogy az egymástól eltérő fejezetek közé egy-egy hirdetést tartalmazó színes lapot befűzzenek, ami által a naptár áttekinthetőbb, könnyebben kezelhető.

Vízhatlan, vékony bőrvászonba kell kötni, hogy a szabadban is használhassuk, még rossz időben is.

Lehet, hogy javaslataim kissé megdrágítják a naptárt, de elsőrendűt kell hoznunk, ha már két évtized után jelenik meg újból zsebnaptárunk, amely ma annyira hiányzik, hogy aranyakért se válna meg gazdája a régítől.

A legfontosabb, hogy minden porcikájában a gyakorlati életet szolgálja. S ha később látjuk, hogy egyes újabb részekre van szükség, azt felvesszük az újabb kiadásba, viszont a szükségtelennek bizonyultat elhagyjuk. Sorsát szerető, figyelő szemmel kell kísérni, legyen minden időkbén korszerű, mintaszerű.

Még valamire felhívom a kiadó Egyesület figyelmét. Készítsen különlenyomatokat szívós, erős papírra, tartós bőrvászon kötésben a köböző táblázatokról, mert tisztességes magyar táblázat alig van a forgalomban, vagy túl drága. A Fekete-féle könyvnek azokat a lapjait, ahol ezek a táblázatok találhatóak, már ronggyá szaggattuk. Ezeknek a köbözőtáblázatoknak nagy sikere lesz.

S mentől előbb üljön össze a Bíró Zoltán által javasolt, főleg gyakorlati szakemberekből álló bizottság, döntsenek a közlendők élete és halála fölött, hogy régóta várt Zsebnaptárunk lásson végre napvilágot!

*

A viszontlátásig Kedves Leveles Láda!
1939. év március havában.

Az Első Fecske.

4. A termelt faanyagok bejelentése.

A „Levélszekrény“-ben a 7150/1938. M. E. sz. rendelettel kapcsolatosan felvetett kérdésekre a következő tájékoztatást adom.

A 7150/1938. M. E. sz. rendelet 4. §-a előírja, hogy a bejelentésre kötelezett fatermelőknak a bejelentőlapokat maguknak kell a minta szerint elkészíteni. Ez a bejelentőknek kétségtelenül munkatöbbletet okoz és a belső feldolgozásnál is bizonyos nehézségeket jelent, éppen ezért az első év tapasztalata előreláthatólag a nyomtatvány egységesítését fogja eredményezni.

A szentítésre szánt tűzifa mennyiségét nem q-ban, hanem ürm^3 -ban kell bejelenteni. A rendelethez csatolt minta figyelmes megtekintése ugyanis ebben az irányban kétséget nem hagy.

A 7150/1938. M. E. sz. rendelet értelmében csak az 1938/1939. évi termelési idényben és az ezt követő években kitermelt faanyagkészleteket kell a földművelésügyi miniszternek bejelenteni, viszont a 990/1939. M. E. sz. rendelet 1. §-a csak ezeket a készleteket veszi ki a Külkereskedelmi Hivatalnak történő bejelentési kötelezettség alól. Ebből önként következik, hogy az 1938/1939. évet megelőző termelésekből származó készleteket a termelők továbbra is a Külkereskedelmi Hivatalnak kötelesek bejelenteni, ezeknek a készleteknek kifogyásával azonban ez a kötelezettség megszűnik.

Zs.

5. Védekezés az akác térfoglalása ellen.

Nagyon sok helyen és magamnál is tapasztalom, hogy a határszéli fákról, vagy az erdőkben a vízmosásokba ültetett akácokról megszórás és gyökérsarjadzás útján az akácfa mind nagyobb területet foglal el a tölgyes, cseres és bükkös vágásokban. Gyors növekedésével túlszárnyalja az egyéb fanevet és mihelyt föléje ért a lombkoronának, alatta máris kezd száradni és pusztulni minden egyéb fa.

Láttam olyan védekezést, hogy az akácot folyton vágták; az eredmény az volt, hogy egyre sűrűbben és erősebben sarjadzott és terjedt minden irányban.

Kíváncsi vagyok, találtak-e már olyan védőszert, illetve védekezési módot, amellyel az akácnak az erdőben való szinte feltartóztatlan térfoglalását meg lehet akadályozni? Ajánlották nekem, hogy a veszélyeztetett területen júliusban kell az akácot kivágni. Mint kuriózumot megemlítem, hogy azt a tanácsot is kaptam — ez persze csak a már legalábbis karvastagságú fákra vonatkozik — hogy 10—15 mm átmérőjű fúróval térdmagasságban rézsút lefelé fúrassak bele az akácfa törzsébe, oly mélyen, hogy

az a fa közepén áthaladjon, töltessem tele a lyukat petróleummal, vagy karbolineummal és dugaszoljam be fadugóval. Már most az a kérdés, hogy ha ennek következtében tényleg kipusztulna maga az „injekciózott“ fa, *gyökérsarjadzás útján* nem fakadna-e megint több hajtás?

Nagyon örülnék, ha erre a kérdésre érdemleges választ kapnék, hogy t. i. van-e valóban eredményes védekező módja az irtásnak.

B. A.

A SELMECI „MAGYAR HÁZ“-RÓL.

Nem kell különösebb emberismeret ahhoz, hogy ne csodálkozzunk a zsebet-érintő felhívások csekély viszhangján.

Tartottuk tehát magunkat a bölcselemhez: keveset várni, hogy ne nagyon csalódjunk.

És ezért nagy mégis az örömünk, hogy a gondolat mégsem maradt kiáltó szó a pusztában.

Öszinte meghatottsággal könyveltük el — okulásul a késői utókor számára — hogy az első adakozó már a lapunk márciusi számának megjelenése utáni napon felkeresett soraival bennünket és meleg szívvel ajánlotta fel a segítségét.

Görgényi (Pellion) Árpád m. kir. vámszéki tanácsost elszakította az élet attól a pályától, amelyre készült, de hogy lélekben sohasem szakadt el tőlünk erdészekről, sem pedig a selmeci hagyományoktól, azt hűséges tagtársi kötelesség-teljesítésén felül a selmeci „Magyar Ház“ céljaira *elsőnek* beküldött adományával igazolta.

Úgy érezzük, a nagy nyilvánosság előtt is meg kell köszönnünk jóleső kartársi együttérzését.

Hisszük, hogy tagtársaink jórésze eddig talán csak nem vette észre a „Levélszekrény“-ben meghívódó felhívást. Hisszük, hogy az első fecskét hatalmas rajok fogják követni, most, *amikor mégis csak bízhatunk az új magyar tavasz eljövételében.*

Azt is tudjuk, mennyire irtózik sok ember mindenféle irka-firkától és nem egy jószándékot hiúsít meg már csirájában a kényelmeskedés.

Ezért lapunk mostani számához nyomtatott válaszlevelezőlapot mellékelünk. Erre csak egy-két számjegyet kell ráírni, amivel mindenki eleget tehet kötelezettségének.

Kérjük igen tisztelt tagtársainkat, most az egyszer és kivételesen *ne dobják papírkosárba ezt a levelezőlapot!*

Lapzártakor érkezett be *Páll Miki* és *Bandi* adománya, akik *a hűséget nyuszi ajándékáról mondtak le a selmeci „Magyar Ház“ javára!...*

Meleg szeretettel öleljük meg kedves kis barátainkat és nagyon büszkék vagyunk rájuk. De a szüleikre is!

Az eddigi felajánlásokat — a beérkezés sorrendje szerint — az alábbiakban részletezzük:

Első Fecske	104 P
Görgényi Árpád, m. kir. vámszaki tanácsos, Budapest	36 „
Weinert Tivadar, ny. erdőtanácsos, Budapest	10 „
Vermes Viktor, ny. m. kir. főerdőtanácsos	12 „
Farkas Jenő, főerdőmérnök, Réde	60 „
Imrik Zoltán, főerdőmérnök, Bakóca	10 „
Chabada Géza, ny. min. tanácsos, Budapest	10 „
Niedermann Árpád, hgi erdőmester, Bánokszentgyörgy	18 „
Dr. Mihályi Zoltán, titkár, Budapest	50 „
Wágner Gyula, erdőmérnök, Budapest	12 „
Szabó Ignác, ny. m. kir. erdőtanácsos, Nagybatony	25 „
Horváth Károly, hgi főerdőmérnök, Vállus	25 „
Rochlitz Béla, hgi erdőtanácsos, Keszthely	25 „
Páll Miki és Bandi, Szentpéterföldre	20 „

Összesen: 417 P

A rend kedvéért!

Nagyon kérjük t. olvasóinkat, szíveskedjenek a magyar erdőtisztikar tagjainak **név-, cím-, rang- és lakásváltozását** nekünk minden alkalommal bejelenteni, *hogy mindenkinek megadhassuk, ami őt megilleti.*

Az „Erdészeti Lapok“ esetleg **elveszett példányainak a pótlását** is csak akkor vállalhatjuk, ha t. tagtársaink és előfizetőink cím- és lakásváltozásukat velünk idejében közlik.

Kérjük azonban, hogy a **pótlás iránti igényüket** az illető füzet megjelenése után **két héten belül** szíveskedjenek bejelenteni, mert később nem áll módunkban a kért füzeteket díjtalanul megküldeni.